

Helaas vervallen de auteurs hierdoor blijkbaar soms in een nogal beleurende stijl (tienerstijl ?) vb. "De meeste bandopnemers nemen ook gesproken tekst op, dat je't maar weet...." (p. 37).

Verder vind je ook nog een heleboel informatie terug om projekt - materiaal te verzamelen. Naast een lijst van interessante informatieve radio- en televisieprogramma's, treffen we ook een tijdschriftenlijst aan. Deze lijst van tijdschriften werd voorzien van enige beschouwingen m.b.t. aard van de informatie en strekking. De moeilijkheid is natuurlijk : degene die "normeert" leunt meestal ook aan bij een bepaalde strekking..... Zo treffen we bijvoorbeeld aan : "Het Beste" : handig gecamoufleerd rechts...). Het lijkt me beter dergelijke "zuilindelingen" aan de lezer zelf over te laten, wat niet wil zeggen dat men de lezer-leerling niet kritisch mag (moet) wapenen. Adressen van informatiecentra zoals JACs, Jeugdinfo's, Verbruikersorganisaties, aktua-centra, e.d. miste ik wel in dit boekje. Tot slot wil ik nog wijzen op de erg interessante referenties naar verdere lektuur, zowel daar waar het het projekt-onderwijs op zich betreft als m.b.t. specifieke werkvormen.

Ongetwijfeld is dit een erg handige handleiding voor wie ook maar begint, wil beginnen of reeds begonnen is met projektonderwijs, die zich vooral hierin van andere werken i.v.m. projektwerk onderscheid, dat ze diepgaand en stap voor stap ingaat op de praktische realisatie van een projekt en aandacht schenkt aan allerlei problemen of moeilijkheden die zich hierbij kunnen voordoen.

LUUK VAN WAES.

AMAR, EEN GASTARBEIDER TE GAST

"Amar, een gastarbeider te gast". (Hugo Gijssels).

*Gastarbeiders moeten ze maar over de grens zetten...
Die makakken pakken ons werk af en profiteren hier maar van de dop.
Ze moeten ze maar naar huis zenden, het zou hier nogal wat beter
gaan !*

Als tweede deeltje van de scharnierreeks verscheen het boekje "Amar, een gastarbeider te gast". Dit werkje (48 p.) bevat informatie die op drie verschillende manieren gebundeld werd : een verhaal, enkele dokumenten en een meer essayistische tekst. De bedoeling is om vanuit deze drie invalshoeken het probleem van de "Gastarbeider" bespreekbaar te maken. Omdat de doelgroep van deze reeks vooral bestaat uit jongeren tussen de 14-18 jaar heeft de schrijver in dit

boekje duidelijk geopteerd voor een benadering van het probleem vanuit de moeilijkheden en problemen van de "tweede generatie".

Amar begreep wel dat hij bezig was een oude Marokkaanse traditie met de voeten te treden, maar hij had weinig met de Marokkaanse tradities te maken. Hij had altijd in Vilvoorde gewoond en in feite voelde hij zich enkel Marokkaan omdat de anderen hem zo noemden. Hij wist niet goed wat hij was. In alle geval geen Belg, maar toch ook geen Marokkaan. Amar zat tussen twee stoelen.

Het verhaal handelt over een zekere Amar, een Marokkaanse jongen die in Vilvoorde opgroeide. Hij heeft een goede relatie met An (een Belgisch meisje). Maar, noch thuis, noch door andere jongeren wordt deze verhouding echt geaccepteerd. Niet alleen echter wordt deze relatie langs allerlei kanten gedwarsboomd, maar ook bij het solliciteren voor werk stuit Amar op allerlei obstakels en onrechtvaardigheden.

Op een dag komt er een grote wending in zijn leven : zijn vader heeft besloten om naar Marokko terug te keren en Amar moet mee. Het plan is namelijk om hem daar in het huwelijk te laten treden met Fatima... Hoe Amar ook argumenteert, vaders wil is wet en compleet onwettelijk reist hij mee naar zijn zogenaamd "vaderland". Daar houdt hij het echter niet lang uit en hij besluit op eigen kracht naar België terug te keren.....

*"Weet je, het leven is zoveel waard als deze oude munt. Je kan er niets voor kopen. Geen eten, geen huis, geen werk".
Dat vond Amar van zichzelf mooi gezegd.*

Dit verhaal is eigenlijk samengesteld uit 9 echt gebeurde feiten. Verhaaltechnisch werden ze hier echter alle op het lijf geschreven van één personage, nl. Amar. Elk van de episodes benadrukt één bepaald facet van de gastarbeidersproblematiek gaande van de problemen bij het solliciteren, de binding met het moederland,...tot het dagelijkse racisme. Hierdoor is het in de onderwijspraktijk mogelijk om de verschillende situatieschetsen op zich te behandelen.

Het vervelende gevolg echter hiervan is dat het verhaal zelf soms nogal houderig verloopt. Het geeft op vele punten werkelijk de indruk dat de situaties aan elkaar "geplakt" en "gewrongen" zijn, wat het eigenlijke verhaal zeker niet ten goede komt en bovendien een tamelijk kunstmatig en stokkend karakter aan de verhaallijn geeft. Hierdoor wordt het verhaal op sommige plaatsen onduidelijk, ja zelfs ongeloofwaardig.

Wat de vlotheid van het verhaal daarentegen wel bevordert zijn de zeer knap geïntegreerde perscommentaren (fragmenten uit radio-uitzendingen, krantenknipsels,...). Dit laatste komt de discussie-

waarde ongetwijfeld sterk ten goede, omdat hier een gamma van publieke opinies het verhaal doorweven.

"Toch zijn de overvallers meestal kinderen van gastarbeiders en vaak hebben ze een Noordafrikaanse oorsprong. Vaak wordt gebruik gemaakt van een springmes om het slachtoffer te bedreigen, een wapen dat bij de politie als typisch Noordafrikaans bekend staat".

Ook het begeleidend essay "De legende van het profitariaat" geeft een groot aantal erg interessante gegevens, die vooral hun kracht putten uit de stevige gefundeerdheid: enquêtemateriaal, vergelijkend cijfermateriaal, wetteksten,.....(jammer genoeg echter niet allemaal even recent gedateerd: o.a. werkloosheidscijfers van 1977...). De auteur behandelt in deze tekst onderwerpen als "hoe kwamen de gastarbeiders hier?", woningbeleid, gastarbeidersprofitariaat, criminaliteit,..... Een nogal volledig totaalbeeld dus.

Helaas is deze zeer interessante en vlotte tekst niet in een erg toegankelijke taal gesteld, zeker wanneer we alles lezen met in ons achterhoofd het beoogde jongerenrepubliek. De (te?) uitvoerige behandeling van wetsbesluiten en dekreten zijn hier zeker niet vreemd aan. Woorden als "tolerantiedrempel", "syndikalisme", "sociale marginaliteit", "periode vlagen van xenofobie", kunnen in een dergelijke uitgave toch wel enige verduidelijking of omschrijving verdragen.

An en Amar liepen door de grijzige mistige straat in Schaarbeek. Gelig neonlicht scheen op een vuile brokkelige muur, waarop in zwarte spuitbusletters de kreet "MAKAKKEN BUITEN".

Uit het "dokumentgedeelte" willen we vooral de afgedrukte VMO-pamfletten en brieven onder de aandacht brengen, omdat zij erg "interessant" (enfin...) materiaal zijn voor discussielessen, niet alleen voor literatuur-, maar zeker ook voor taalbeschouwingslessen.

De VMO wil met deze betoging duidelijk stellen dat we geen economische vooruitgang wensen ten koste van de gezondheid en het leven van de gastarbeider, die zich niet KAN en MAG integreren omdat hij een storende faktor is in de uitbouw van onze volksgemeenschap.

Kortom, dit boekje voorziet ongetwijfeld in een grote nood. De realiteit duwt ons immers op de noodzaak om het onderwerp van "gastarbeid en racisme" meer dan ooit in deze tijd van fatalistisch doemdenken aan de orde te brengen en bespreekbaar te maken. En daarom willen we zeker enkele minder geslaagde kanten van deze uitgave vergeten.

LUUK VAN WAES.